

[Aksel Larsen.]

politik, det drejer sig om, og den udøves naturligvis i interesse af de udslaggivende magtgrupper i de forskellige stater, uanset om man har nok så meget sympati for Amerika.

Det, amerikanerne begår i Vietnam og Santo Domingo, kan ikke forsvares, og man skal lede med lys og lygte for at finde ret mange herhjemme, som vil forsvare det, selv om der desværre er en del, der vil affinde sig med det. Det ville være ønskeligt, om Danmark ville benytte sin indflydelse — den være liden — til at forsøge at påvirke Amerikas Forenede Staters regering, så den holdt op med at anvende den slags metoder eller i hvert fald begrænsede dem noget. Det ville være ønskeligt, om regeringen ville leve op til udenrigsministerens læresætning af 1962, nemlig at Danmark kan, tør og bør sige sin mening tydeligt, rådt og usødet til sine store allierede. Ja, han tilføjede dengang, at så vil de først have respekt for os, og det kan godt tænkes, at det virker. Der er andre, der gør det. Der var andre end den danske udenrigsminister, der vovede at tale Washington midt imod på det sidste NATO-ministermøde og ikke pakkede deres argumenter ind i vat og silkepapir.

Jeg kan også sige det på en anden måde: det ville være ønskeligt, om regeringen som Danmarks repræsentant kunne forsøge i sådanne spørgsmål også over for sine nærmeste allierede at erindre sig det råd, Bertel Dahlgaard i sin tid gav: at Danmark dog burde forsøge at nærme sig sine store allierede i nogenlunde oprejst stilling.

Det ærede medlem hr. Poul Møller er her kommet med en næsten rørende, næsten religiøs bekendelse til USAs regerings idealisme, som har ført til intervention i Vietnam, Santo Domingo og meget andet, og som efter hans mening står bag ved dannelsen af NATO. Må jeg sige til det ærede medlem, at det har intet med idealisme at gøre, det er statsinteresser, og det er magtpolitik. Magtblokke à la NATO har intet med idealisme at gøre. Andre magtblokke har heller ikke noget med idealisme at gøre; jeg undertager her hverken SEATO eller Warszawa-magtblokken.

Jeg føler trang til at sige, at det er en amerikansk tragedie, at regeringen i Washington altid allierer sig med støtter de

mest reaktionære og korrumpere kræfter såsom i Korea, Vietnam, Santo Domingo og andre latinamerikanske lande, Spanien, Sydafrika o. s. v. Det er en amerikansk præsidentragedie, at den amerikanske præsident, som i Alabama og Mississippi sætter styrken ind for at forsvare negrenes stemmeret og menneskerettigheder, i Vietnam og Santo Domingo sætter styrken ind for at forhindre folkene i andre lande, hvor den amerikanske magt ikke har ret til at intervenere, i at få stemmeret og selvbestemmelse over deres egne anliggender og statsstyre.

Det ærede medlem hr. Poul Møller siger, og det er der også andre der gør, at Europas forsvar og eksistens afhænger af Amerika og afhænger af NATO. Jeg synes, at man efterhånden burde være kommet til det resultat, at dette synspunkt ikke er rigtigt.

I øvrigt vil jeg her indføje i parentes, at jeg er så glad, så jeg næsten er lykkelig over, at det radikale venstre, som i de år, vi har ført denne tale, var tavs, nu på sit landsmøde gennem det ærede medlem hr. Helveg Petersen har gjort opmærksom på, at det danske folketing ikke længere kan gå uden om at beskæftige sig med spørgsmålet om Danmarks forhold til NATO, og hvordan dette forhold skal være efter 1969. Vi manglede tilslutning, dengang folketinget behandlede vort forslag om, at denne sag skulle udredes af en parlamentarisk kommission, men jeg er som sagt glad, ja, næsten lykkelig over, at det radikale venstre nu, naturligvis uden at lade sig true af muligheden for et yderligere vælgerfrafald til os, på et landsmøde har talt så stærkt i de samme baner, vi hidtil har været ene om at tale i.

Men i øvrigt vil jeg sige, at man af det, der er sket, siden NATO blev dannet, bør have kunnet se, at det ikke er NATO og magtblokke, der skal klare problemerne for Europa og slet ikke for Danmark. Jeg er aldeles overbevist om, at det bedste, Danmark kan gøre i denne forbindelse, er at frigøre sig for medlemskab i NATO, sige nej til at være deltager i magtblokke og militæralliancer og selv afgøre sin militærpolitik, hvor al sund fornuft taler for, at man afskaffer de håbløse forsøg på at stille et militært, frontalt forsvar af Danmark på benene og i stedet for gennemfører dansk afrustning.